

Damherten geteld, een positief vervolg

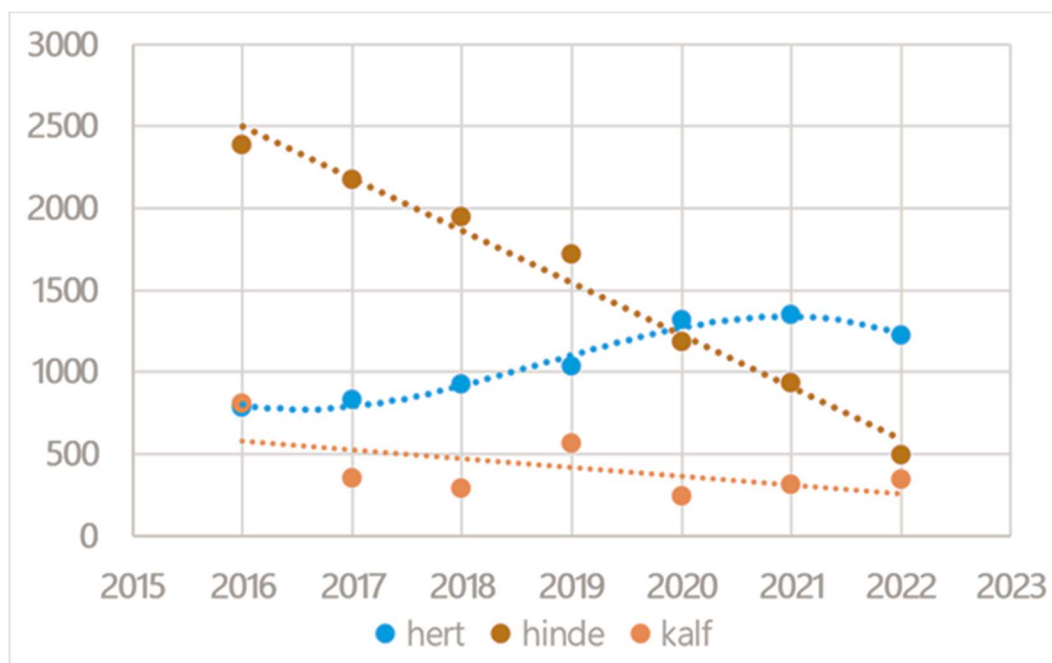
Leo Schaap

Wie de trends van de broedvogelontwikkeling in de Amsterdamse Waterleidingduinen volgt, kan er niet omheen aandacht te schenken aan Damherten. Flora en fauna hebben sterk te lijden onder de graasdruk. Het merendeel van de broedvogels van struweel staat onder druk en heeft een duidelijk negatieve trend als het om territoria gaat (daarover in een volgend artikel meer). Daarom is het interessant om de zoogdieren tijdens de broedvogelmonitoring te tellen. Dat kost niet veel moeite en kan in AVI-map als extra soort worden toegevoegd. Een aantal tellers doet dat inmiddels een paar jaar, zodat een goed beeld ontstaat van de Damherten in de BMP kavels van de zuidelijke AWD.

In het onderstaande overzicht wordt de ‘damhertendruk’ uitgedrukt in het gemiddeld aantal Damherten per broedseizoen. Dit betekent dat per seizoen, dat loopt vanaf ongeveer half maart tot half juni, meestal 6 tot 10 tellingen worden gemiddeld.

Dat deze tellingen niet altijd overeenkomen met officiële tellingen van Waternet laten de resultaten van 2021 zien. Rapporteerde Waternet in 2021 een reductie van ca. 8%, in onze plots werd een toename gezien van meer dan 20% in een gebied van bijna 250 ha. Een zeer verontrustend beeld. Het zou kunnen zijn dat de jachtdruk elders hoog is en de Damherten uitwijken naar onze BMP kavels. Het zou ook kunnen, dat het ontbreken van een beheeronthefving begin 2021 (inmiddels hersteld) in het Zuid-Hollandse deel tot minder afschot heeft geleid.

Omdat de indruk bestaat dat het vooral om herten (mannetjes) gaat is een derde verklaring de mindere jachtdruk op herten, omdat vooral op hinden geschoten wordt. Zie onderstaande grafiek uit het rapport 2021 -2022 van de Faunabeheereenheid Noord-Holland:

Inmiddels zijn de voorlopige cijfers bekend van het broedseizoen 2022. Gelukkig laten die een duidelijke inhaalslag zien en kan een aanzienlijke reductie van het aantal Damherten worden gerapporteerd. Het beheer door het afschieten van voornamelijk hinden lijkt effect te sorteren. Volgens onderzoek van de Universiteit Wageningen zou de doelstand van ca. 800 stuks aanvankelijk al na het beheerseizoen 2022/2023 bereikt kunnen worden (zie: Rapportage beheer en telling Damherten. Beheerperiode 2020-2021). In het seizoen 2020/2021 werden 1720 Damherten in de AWD geschoten. Omdat volgens de tellingen van april 2021 nog 2556 Damherten over zijn, lijkt de streefstand haalbaar. De onzekerheid komt voort uit de zichtbaarheid van de Damherten tijdens de tellingen. Niet alle herten worden geteld, is dat 90%, 80% of nog minder? Daarnaast zal het lastiger worden om bij afnemende aantallen de resterende herten op te sporen. Inmiddels is het nieuwe beheerrapport Damherten 2021 – 2022 beschikbaar. In dit rapport wordt nog een jaar extra ruimte genomen. Daarin staat deze tekst:

Om de doelstand te bereiken in 2023 zou de beheeropgave nog net iets groter moeten zijn dan de realisatie van afgelopen beheerjaar. Iets wat binnen de beschikbare capaciteit en eisen aan zorgvuldigheid moeilijk te realiseren lijkt. Er moeten bovendien vooral nog mannelijke Damherten worden geschoten, wat in het hele proces meer inspanning vereist van de uitvoerders. De mannelijke Damherten zijn immers gemiddeld 2x zo zwaar als een vrouwelijk Damhert. Met een afschot van circa 650 hinden lijkt de doelstand voor de vrouwelijke Damherten wel bereikbaar in 2023, maar afschot van bijna 1600 mannelijke Damherten in een seizoen lijkt een te grote opgave. Een realistische opgave zou daarom betekenen dat de doelstand wordt bereikt in 2024. Het advies is de focus komend beheerseizoen te verschuiven naar mannelijke Damherten, maar wel 600 -700 hinden te schieten. 560 is minimaal nodig om te voorkomen dat het aantal hinden weer toeneemt. Na het bereiken van de doelstand kan worden volstaan met een jaarlijks afschot van circa 300 Damherten om de populatie op de doelstand te houden.

Als de doelstand bereikt is, zal het nog een paar jaar duren voordat de flora en daarmee de broedvogelstand zich kan herstellen. Voor een deel kan het snel gaan, maar het struweel zal langer nodig hebben. Waternet studeert inmiddels al op de beheermaatregelen na 'het damhert'.

Met de voorlopige tellingen van 2022 kan een nieuwe tabel worden opgesteld die er als volgt uitziet:

Gemiddeld aantal damherten per BMP broedseizoen											
BMP-plot	Grootte (ha)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
De Blink	34,3	-	-	-	-	5	2	4	7	10	
Hoekgatterduin	49,1	-	-	-	-	41	59	32	40	26	
Schrama	30,6	-	-	-	-	78	53	38	43	28	
Wolfsveld-west	34,6	11	11	12	15	21	23	18	36	10	
Subtotaal 1	148,6	-	-	-	-	145	137	92	126	74	
Gijs Kokkieshoek	47,6	-	-	-	-	-	-	27	26	16	
De Westhoek	53,1	-	-	-	-	-	-	78	85	60	
Subtotaal 2	249,3	-	-	-	-	-	-	197	237	150	
Vinkenbaandriften	58,1	-	-	-	-	-	-	-	63	55	
Totaal	307,4	-	-	-	-	-	-	-	300	205	

Meer lezen

Zie ook het artikel van Leo Schaap, 'Damherten geteld' in de Strandloper van september 2020.

Een schat aan informatie is te vinden op de website van Waternet,

<https://awd.waternet.nl/beheer/projecten/dossier-damherten/>. Daar is het beheerplan Damherten 2016 – 2020 te vinden.

Hierin wordt met name ingegaan op de schade die de Damherten in de duinen en daarbuiten veroorzaken. Veel informatie is ook te vinden op de websites van de FBE Noord-Holland. Zie

<https://fbenoordholland.nl/publicaties>. Het beheerrapport 'Rapportage beheer en telling Damherten versie 2. Beheerperiode 2020-2021' en 'Beheer periode 2021-2022' is op deze site te vinden.

Damherten in de AWD - foto: Wil Heemskerk